

Projekat finansira
Evropska Unija

Projekat ko-finansira
Ministarstvo javne uprave

RESURSNICENTAR
Centar za razvoj nevladinih organizacija

NVO BILTEN

NVO U IZVJEŠTAJU EVROPSKE KOMISIJE ZA CRNU GORU 2020

X BROJ / Novembar 2020. godine

www.crnvo.me

NEVLADINE ORGANIZACIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE

Evropski komesar za susjedstvo i proširenje **Oliver Varhelji** predstavio je u Briselu izvještaj Evropske komisije za 2020. godinu i Ekonomski i investicioni plan za Zapadni Balkan. Varhelji je na konferenciji za novinare pojasnio da je Ekonomsko-investicioni plan za Zapadni Balkan vrijedan devet milijardi eura koje bi trebalo da ubrzaju ekonomski oporavak regiona nakon epidemije, kao i konvergenciju sa Evropom. „Plan bi trebalo da donese krupne promjene za Zapadni Balkan ne samo za ekonomiju, nego i sve stanovnike ove regije u narednih četiri do pet godina“, dodao je on.

“ Pravno, institucionalno i finansijsko okruženje u kojem civilno društvo funkcioniše je unaprijeđeno, prvenstveno pravila o finansiranju nevladinih organizacija (NVO) iz državnog budžeta. Uloga civilnog društva u kreiranju, sprovođenju i nadgledanju javnih politika je prepoznata i promovisana. Ipak, **stvarna uključenost** organizacija civilnog društva (OCD) u proces kreiranja politika **nije dovoljno osigurana** u praksi. Sve restriktivniji pristup slobodnom pristupu informacijama i dalje zabrinjava.

U nastavku vam donosimo ključne nalaze Evropske komisije u dijelu koji se tiče civilnog društva:

- Uspostavljen je cjelokupni pravni i institucionalni okvir za slobodu izražavanja, udruživanja i okupljanja;
- Kapacitete sprovođenja i upravljanja šemama bespovratnih sredstava (grant šemama) još uvijek treba poboljšati, a kapaciteti se razlikuju među ministarstvima;
- Zakon o volontiranju tek treba usvojiti;
- Savjet za saradnju nevladinih organizacija i državnih organa intenzivirao je svoj rad 2019. godine, ali još uvijek mu nedostaje vidljivost i doseg do lokalnih OCD-a u udaljenijim područjima;
- Civilno društvo i dalje je aktivno uključeno u proces pristupanja, uključujući i različite radne grupe o pregovaračkim poglavljima. Ipak, u mnogim slučajevima učešće nevladinih organizacija u radnim grupama ostaje formalnost; nedostatak pravovremenih informacija, uključivanja i otvorenosti za njihove preporuke sprečava ih da utiču na proces donošenja odluka;
- Količina podataka koje javne ustanove klasifikuju i kriju od javnosti raste, u praksi ograničavajući pristup OCD-a i javnosti ključnim političkim odlukama. Ovom problemu treba se pristupiti prioritarno, uključujući reviziju pravnog okvira, kako bi se osiguralo da civilno društvo ima istinski nadzor u ključnim političkim područjima;
- Iako je cjelokupni postupak finansiranja nevladinih organizacija iz državnog budžeta posljednjih godina postao transparentniji zapošljavanjem eksternih evaluatora, zabrinutost oko postupka ocjenjivanja i dalje postoji;
- Transparentnost državnog finansiranja poboljšana je uspostavljanjem mrežne baze podataka o projektima OCD-a koji su dobili državna sredstva od 2009. godine do danas;
- Većini opština nedostaju transparentne procedure u postupku raspodjele sredstava NVO na lokalnom nivou.

www.crnvo.me

IZVJEŠTAJ O PODSTICAJNOM OKRUŽENJU ZA ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA U CRNOJ GORI ZA 2019. GODINU

Centar za razvoj nevladinih organizacija i Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN) predstavljaju peto izdanje Izveštaja o podsticajnom okruženju za organizacije civilnog društva u Crnoj Gori. Ovaj izveštaj dio je niza državnih izveštaja koji pokrivaju sedam zapadnih zemalja Balkana i Turske: Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Sjeverna Makedonija, Crna Gora, Srbija i Turska. Dostupan je i Regionalni izveštaj koji sumira nalaze i preporuke za sve zemlje i veb platforma koja nudi pristup podacima praćenja po zemljama na www.monitoringmatrix.net.

Matrica za nadzor, koju je 2013. godine razvio BCSDN uz podršku svojih članova, partnera, ICNL i ECNL predstavljaju glavne principe i standarde koji su identifikovani kao presudni da bi se pravno okruženje moglo smatrati podržavajućim za rad OCD. Matrica ima tri oblasti, svaka je podeljena podpodručjima:

1. Osnovne pravne garancije sloboda;
2. Okvir za finansijsku održivost i održivost OCD;
3. Odnos vlada – OCD.

Principi, standardi i pokazatelji oslanjaju se na međunarodno zagarantovane slobode i prava i najbolje regulatorne prakse na nivou Evropske unije i u

evropskim zemljama. Matrica ima za cilj da definiše optimalnu željenu situaciju za civilno društvo, da funkcioniše i razvija se efikasno i istovremeno ima za cilj da postavi realni okvir koji mogu slijedjeti i sprovesti javni organi. Imajući u vidu da je glavni izazov primjene, indikatori su definisani da prate stanja na nivou pravnog okvira i njegovu praktičnu primjenu.

KLJUČNI NALAZI

Izveštaj pokazuje da i dalje postoji mnogo prepreka u radu OCD. Ne postoji registar o OCD koji se redovno ažurira i koji sadrže sve informacije o organizacijama, kao što su područje njihovog rada, broj zaposlenih, kontakt podaci, itd. Postojeći Registar kojim upravlja Ministarstvo javne uprave nije ažuriran u poslednje dve godine. Pored toga, ni trenutne fiskalne politike ne pružaju dovoljno podsticaja za rad OCD-a niti za pojedince i korporacije da daju donacije. Nema raznolikih sredstva koja su dovoljna za zadovoljavanje potreba OCD za sprovođenje njihovih projekata. Trenutno zakonodavstvo o pružanju usluga OCD ne sadrži bliže informacije o ovoj oblasti, jer ne postoji jedinstveni zakon. Naime, nekoliko različitih zakona reguliše pružanje usluga u različitim oblastima, što nije povoljno za rad OCD. Savjet za saradnju OCD i Vlada su proaktivniji nego što je to bio slučaj sa prethodnom, što rezultira boljem dijalogu između ovih sektora.

INTERVJU BROJA

Opština Bijelo Polje – Saradnja sa NVO

U ovom broju vam donosimo intervju sa predstavnicom opštine Bijelo Polje samostalnom savjetnicom za saradnju sa NVO, gospođom **Danijelom Nedović**.

Resursni centar: Koliko su po Vašem mišljenju NVO značajne za lokalnu zajednicu?

Gospođa Nedović: Veoma značajne kako u državi tako i lokalnoj zajednici jer imaju moć institucionalnog sredstva za posredovanje između konfliktnih interesa i konfliktnih socijalnih vrijednosti, utiču na značajan razvoj društva u raznim oblastima njihovog djelovanja, jer njihova razvijenost je jedan od bitnih segmenata života u zajednici, značajan pokazatelj demokratičnosti.

Resursni centar: Koje su prednosti saradnje opštine i NVO?

Gospođa Nedović: Prednosti saradnje se ogledaju u raznim sferama njihovog djelovanja, kao bitan pokazatelj razvoja lokalne zajednice, osnovano je posebno tijelo Savjet za saradnju NVO, kao i postojanju kontakt osobe za saradnju za NVO kako bi se unaprijedila njihova djelatnost.

Resursni centar: Na koji način ste do sada saradivali?

Gospođa Nedović: Na način što lokalna samouprava svake godine objavljuje javni poziv za raspodjelu sredstava NVO, na koje mogu aplicirati mnoge, i čiji projekti su od koristi za veći broj građana, uključanjem njihovog angažmana i davanja doprinosa lokalnoj samoupravi.

Resursni centar: Kako bi po Vama ta saradnja trebala da izgleda u budućnosti?

Gospođa Nedović: Igraju veliku ulogu u društvu, njihov uticaj i značaj da bude na još veći nivo, uključiti u one sfere u kojima ih nema a žele da učestvuju,

posvećenost kvalitetu kao jedan od načina na koji organizacija može pokazati svoju spremnost da radi u najboljem interesu građana i ciljnih grupa, kontinuirani proces konsultovanja i umrežavanja u okviru posebnih sektora NVO, i da njihova saradnja sa lokalnom zajednicom bude kvalitetnija i sadržajnija.

Resursni centar: Na koji način opština Bijelo Polje podržava rad lokalnih NVO?

Gospođa Nedović: Na način što kako smo već pomenuli svake godine budžetom lokalne samouprave izdvaja se novac za finansiranje projekata u raznim oblastima koje predstavljaju prioritet za našu zajednicu na čemu se posebna pažnja stavlja, kada su u pitanju marginalizovane grupe opština Bijelo Polje izdvaja sredstva NVO koji čine "Savez" na način što im se plaćaju administrativni troškovi (zakup mjesta), kao i dr kada se pokaže potreba za time.

Resursni centar: Kako lokalni NVO mogu kontaktirati opštinu Bijelo Polje i uključiti se u donošenje odluka na lokalnom nivou?

Gospođa Nedović: Dvije kontakt osobe u opštini Bijelo Polje postoje koje su spremne da na svaki način izadju u susret NVO o bilo kojem pitanju koji se tiče lokalne samouprave, mogućnost učestvovanja u lokalnom parlamentu i korišćenje instituta "slobodna stolica".

EUROPEAN ENDOWMENT FOR DEMOCRACY

European Endowment for Democracy ima stalno otvoren poziv za podršku aktivnostima i projektima organizacija civilnog društva, neformalnih grupa, nezavisnih medija i aktivnih pojedinaca iz Crne Gore.

Mandat EED-a je „da jača i podstiče demokratizaciju i duboku i održivu demokratiju“ u zemljama suočenim sa demokratskim tranzicijama ili deficitom demokratije u susjedstvu Evropske unije i šire.

U tom cilju, EED podržava inicijative koje pokrivaju širok spektar tema, ne ograničavajući se na unaprijed definisanu listu. EED dodaje vrijednost finansiranjem pojedinaca i grupa sa ograničenim ili nikakvim pristupom drugim donatorskim sredstvima i specijalizovan je za pružanje diskretne podrške osetljivim inicijativama.

Aplikacija se može slati putem EED internet stranice a moguće je apliciranje na BHSCG jezicima (Formular na sajtu).

Online aplikaciju možete pronaći na sledećem linku -

<https://www.democracyendowment.eu/en/apply-for-support.html>

Tematska područja u kojima EED pruža podršku možete vidjeti ovdje:

<https://www.democracyendowment.eu/.../thematic-areas.html> (ENG)

**vaš
dom
aktivizma**

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

RESURSNICENTAR

Centar za razvoj nevladinih organizacija

Centar za razvoj NVO

@crnvomne

CRNVO

020 219 121

 # DomAktivizma